

פ ר ו ט ר ק ר ל ס ס ' 4 / 7

מישיבה של ועדת השירותים הציבוריים, שהתקיימה
ביום ג', כ"ז בחשוון, תשס"ו - 23.11.54, בשעה
17.30.

ג כ ו ו ר :

- א. אלטמן - היו"ר
- ז. טברסקי
- ש. כפרית
- י. ניצני
- ד. נצר

- סוזמנים: מר בר-סלע - המנהל הכללי של משרד הסעד
- גב' בלוח - משרד הסעד
- גב' הוטנר - משרד הסעד
- מר טילוא - משרד הסעד

עבריינות בקרב הנוער. טרו-וויום:

= = = = =

היו"ר א. אלטמן:

אני פותח את הישיבה.

נדמע ספיי מר טילוא והגב' הוטנר תשובות על שאר

החברים בקשר לעבריינות בקרב הנוער.

מר טילוא:

הלי לצייין בתחילה שהתאגדותי קמה אצל משרתי לחבו
זינה מבילה את כל המרמיות, מפני שלא הסתיקו עדי
לעבר את כל הנתונים משנת 1955 שנמסרו רק בחודש יולי שנה זו. הטבלה
שמסרתי בורדאי לא תודעה על הפיכומים הסופיים שיעובדו, ועל כן אין
להסיק מסקנות על-פיה.

80% מן העבירות המבוצעות על-ידי עבריינים
צעירים הן עבירות רכוש: גניבות, התפרצויות, קבלת רכוש גנוב וכן
גנבות טרי. כן ישנן עבירות של תקיפת אנשים, עבירות מיניות, מספר
עבירות המופיע תחת הכותרת "עבירות מהוג-אחר" הוא גדול מאד, והסיבה
לכך שרומה. ילדים בני-מעוררים אשר אין להם תעודות-זהות הואיל ותעודות
ניחנות רק לבני 18 ומעלה - אינם יכולים גם לקבל רישיונות ליציאה
מן השטח הצבאי. אך הילדים יוצאים בכל זאת, אם לביקורים ואם לחיפוש
עבודה; הם נחמשים ומובאים לפני בית-דין צבאי שלקצין מבחן אין דריסת-ר.
כו. אלו הן עבירות טכניות, אך מספרן רב - כ-270 עבירות מתוך 600 עבירות
שבוצעו על-ידי בני-מיעוטים. כן ישנן כ-100 עבירות טכניות אחרות -
כניסת רווקים עם עדרם לעמדת הקלאי.

ישנן כיום 4 קציני מבחן ערביים. אני מצדד מאד
ברעה של מציאת פתרון איזה שהוא ליציאה בלתי-תוקנית משטח הממשל הצבאי
על-ידי צעירים, מפני שעבירות טכניות אלו לא רק מסלמות את התמונה
הכללית של ממדי העבריינות בקרב המיעוטים, אלא הן גם עלולות לגרום
לכך שאעיריב אלה יתחכו להטורציאליים.

הזינה יזנה עליה קטנה בעבירות תקיפתה, ואני חוש
יני לשירות-לב לזנה.

או.

מר מילוא: הגיל הנמוך ביותר בין העבריינים הצעירים הוא 15 - 12 שנה. פרטים אחרים בקשר לזה אוכל למסור רק כשיתקבלו הסיכומים הסטטיסטיים המדויקים.

הה"כ מברסקי טאלה אמ המספרים המופיעים בטב מחיכום למספר העבירות או לעבריינים. ברור, כי הם מאביעים על מספר העבריינים, ואם עברייני אחד ביצע מסך השנה 10 עבירות, אין זה מופיע בטבלה שלנו. לכן אין המספרים הנמסרים על-ידינו זהים עם הנתונים של המטרה, הרושמה כל עבירה ועבירה.

אחוז הרציני ביסטים בקרב הבנים הוא 20%.
אצל הבנות מתוך 240 עברייניות 21 הן רציני ביסטיות, טחות מ-10%.
לדעתי, אחוזים אלה אינם עולים על האחוזים של ארצות אחרות.

מספר ילדים הנמצאים במיפול אצלנו הולך וגדל מדי שנה בשנה, וחופעה זו היא טבעית בהחלט. אפשר לומר שקרוב ל-50% מן הילדים הנעצרים על-ידי המשטרה אינם חוזרים אלינו למיפול, מפני שבמקרים רבים המשטרה עצמה מבטלת את התיק, או שביח"ה משפט מזכה אותם או שמוצא אותם אשמים, אבל משחררם בהמלצת קצין מבחן שאינו רואה בהתנהגותם התנהגות אנוצ'אלית.

בחחק סטטיסטי שנערך על-ידינו ראינו שביום נסויים, בסוף השנה, נמצאו במיפולנו בערך 2,200 ילדים. זה כולל ילדים הנמצאים במשפחה ומקבלים מיפול, ילדים בסיקות, וילדים במוסדות. ילד מוצא מחשבון הילדים במיפול ברגע שניתן פסק-דין אשר אינו מחייב סיקוח, או בסיום תקופת הסיקות או בצאתו מן המוסד.

הפרופורציה בין ותיקים לעולים חדשים בין העבריינים הצעירים: מתוך כ-1542 עבריינים כ-850 עלו מאז הקמת המדינה, 100 עלו ארצה לפני הקמת המדינה ו-600 ילידי הארץ.

גב' בלוד: מהי התלוקה בין מעברות לערים גדולות?

מר מילוא: מספרים על כך אין לי. אני רק יכול לומר שבאיזור חיפה אחוז העבריינים הצעירים הבאים ממחנה דוד ומטירה הולך וגדל לעומת מספר העבריינים בני חיפה. ברעננה, מ-30 עבריינים רק אחד הוא בן רעננה ויליד הארץ. 29 הנוחרים הם עולים חדשים מן המעברות בסביבה. במידה שנצליח לתדור לאזורים המיושבים עולים, אני בטוח כי ניווכח שמספר עבריינים בקרב העולים החדשים בכל זאת גדול יותר.

גב' הטנר: קשה לומר באופן אוביקטיבי מה מספר העבריינים הצעירים בישובי העולים החדשים, משום שבמקרה של גניבה על-ידי ילד מגיעות שתי המשפחות לידי הסדר ואינן רואות כל צורך להודיע על הגניבה למשטרה.

מר מילוא: כרגע דרושים לנו 11 עובדים: 6 קציני מבחן, 1 עובד למיפול עוקב, אשר מחסידו יהיה לארגן מעולה מתנדבים של ארגונים שונים, שהם למעשה יבצעו את העבודה, ו-4 עובדים אדמיניסטרטיביים.

הבעיה של בנות עברייניות היא קשה מאד. לפני זמן מה נשלח אלינו שאלון מטעם או"ם, הדן בבעיית הזנות בקרב ילדות. שאלון זה עובד בצורה מקיפה מאד, אם כי קשה להגיע לכל המקומות ולדעה אח המספרים המדויקים. גב' הורביץ אשר אספה חומר על נושא זה מצאה כי ישנן 170 נשים וילדות העוסקות בזנות ומהן: 50 מתחת לגיל 18, 118 הן עולות חדשות, מתוך 43 שהן ילדות הארץ 31 באות מהשכבות העניות והמסגרות של התברה, מתוך 87 שהן מתחת לגיל 21 - 33 נולדו בארץ. מתוך העולות החדשות 22 הן כאן בלי הורים, ובאו כנראה ארצה במסגרת עליית-הנוער. אמנם מספר בנות בלי הורים הוא קטן, אך הוא מהווה בטביל בעיה קשה יותר מאשר בעיית 500 ילדים קטי-חלונך. כאשר בנות אלו מובאו בפני קצין המבחן הוא אינו יודע מה לעשות אתן ולאן לשלוח אותן.

או.

מר מילוא:

כשבנות אלו מגיעות ארצה יש להן ברירה להכנס לקיבוץ או להיות בעיר ללא פידור מתאים. הן מעדיפות לגור בעיר ובמסך הזמן מדרדרות למצב כזה. בנות מספר סודרו על ידינו בבית-החלואות; ילדה אחת חודרה במשפחה. אולם הן אינן מחזיקות מעמד זמן רב, רק שבועות מספר, מפני שהן קשורות לארגון מסויים, ישנו בחור המנסה עליהן. ההצעה להתגבר על-כך היא לפתוח במהירות האפשרית את המוסד לבנות.

זנות בחור מקצוע הוכנסה ארצה על ידי סולות חדשות, בעיקר עולות. מצטרפן אמריקה ומתורכיה, ונגרן קשה למעול. אך ישנן ילדות בנות-הארץ אשר מסתכסכות עם משפחתן, יוצרות שאמשר להוריהן כמף בצורה כזו, מתענינות בזה ובסופו של דבר מתחילות לעסוק בזה אותן חייבים למנוע מעשות זאת.

אין אנו בקיאים במידה מספקת בבטיית הזנות ולכן הצענו שאחת העובדות שלנו תפע להשתלמות בבטייה זו, במסגרת "פעיק 4".

מר גר-פלע:

מתקיים עכשיו בהודו סמינר בינלאומי על נושא זה. קיבלנו הזמנה ומסוד החוץ היה מעוניין שששתך, אבל אי אפשר לשלוח לשם, וארו אחת מתאיי לא היה לנו.

מר מילוא:

עולת ניצול המוסדות. הייתי אומר שמידת הניצול מגיעה ל-80 מכלל המוסדות במוסדות. מוסד "מכורה" בירושלים, שהוא מוסד לידליה בגיל צעיר, מלא גיש לנו יותר ממוסדות מסקומות.

מוסד "עתידות" ליד עכו גם כן מלא לגמרי. יתכן שיפתחו את בנינים חדשים ומילות ליחתו חוגדל. מוסד "עוגן" היה סגור זמן מה ונכתח ב-1 לנובמבר.

בית הנטרה אף הוא מלא, אך הענייה היא שאותו פוג של ילדות הנמצאות בחימולנו הלין מתקבלות למוסד זה. מספר העובדה אינו מלא. אני חושב שזה קשור בעובדה "דווקא נערים בגיל 16 - 14 שאינם בגדר מקרים קשים נקלטים במידה גדולה בקבוצות הנוער בקיבוצים, ואף יש לנו אפשרות לשלוח נער לטיבוע אנו מעדיפים זאת על-מני המוסד, לא רק מפני שהחבר אינו כרוך בהוצאות עברנו, אלא מפני שזה הרבה יותר טוב לנער עצמו.

בית המעצר בירושלים - "מחילה" - בו נמצאים הנערים בהתחלות עד למשפט, לא מנואל אף פעם עד תומו, מפני שלא נדאי להביא למוסד זה נערים מסקומות מרוחקים. אינני חושב שיש מקום לפתוח מוסד שני מסוג זה, אבל את המוסד הקיים אי אפשר לסגור.

בבית-החברה ברמלה קיים אגף מיוחד לעבריינים צעירים, הנמצאים בו כרגע 37 נערים מתחת לגיל 18. מתחילה, כאשר נקבע כי באגף זה יהיו נערים עד גיל 21, היו שם למעלה מ-80 עבריינים.

נשאלה באן שאלה מהו אחוז העבריינים שהם קרבנות של חנאי חיים מיוחדים. אינני יכול למסור את האחוז המדוייק, מפני שחובה כזאת מצריכה מחסר הרבה יותר מדעי. אבל בוודאי 80% מבין העבריינים הצעירים הם למעשה קרבנות של אותו אגף. קוראים לו: חנאים חברתיים וחינוכיים לא בריאים. אחוז הילדים שהנם מופרעים מלידה הוא לדעתי קטן מאד, ואני חושן שמיד כי אין זה מן ההכרח שילדים אלה יהיו אחר-כך לעבריינים. את הילדים המפגרים לומדים בביתות מיוחדות ואם בבית הם זוכים לגישה מתאימה, הם יכולים להיות בריאים בהחלט. רק במקרה שהילדים המפגרים אינם מקבלים את החימול הדרוש ומתפתח אצלם רגש הנחיתות, הרי כריאקציה על הפיגור הם יכולים להיפתך לעבריינים. ישנם ילדים לא מעטים כאלה - שאני עוקב אחרי החתחותם זה 10 שנים - אשר לא קיבלו את החימול המתאים, באו במגע עם עברי ינים אחרים ולאחר שהיו בחחילה מכשיר בידיתם נכחו הם עצמם למוצאים מסוכנים. את מופנה אלינו ילד העבריינות שלו נובעת ממגע מסיכי מופרע, אין אנו יכולים למעשה למשל בו בגלל אי-יכולתם בחי-חוליה לילדים חולי-רוח.

או.

מר מילוא:

החלטתו בינינו לבין המשטרה הוא בעיקר
בהתקנת ילדיה. קורה לפעמים שילד נפטר על
ביצוע עבירה ואין אפשרות לשחררו. לעתים אין ברירה אחרת אלא להחזיק את
הילד בתחנת המשטרה, במרחק כאשר המדובר במקומות רחוקים מירושלים, שהרי
אז לא כדאי להביא את הילד ל"מסילה", או שאין אפשרות מכנית להעבירו
לירושלים בגלל קשיי התחבורה. ישנם גם פעיריה עבריינים שלגביהם כל
הגורמים מסכימים שאין להחזיקם ב"מסילה", והם מוחזקים עד המספט במשטרה.
המגע שלנו עם המשטרה קיים גם בשטחים אחרים.
בשלב הראשון של המעצר, כאשר הילד נעצר על ידי המשטרה ומובא אלינו,
יכול קצין המבחן להמליץ בפני המשטרה על סגירת התיק. המשטרה יכולה
כמובן לא לקבל את המלצתו של קצין המבחן ובמקרה כזה מתקיים המשפט.
אך ישנן גם מקרים הסוכים, כאשר בגלל חוסר עניין איבורי בעבירה שנעברה
על ידי הצעיר המשטרה פוגרת את התיק, אף כי קצין המבחן סבור שיש
להביא את הנער בפני בית-המשפט.

בירושלים הוקמו חוגים מיוחדים של המשטרה
לטיפול בנוער העברייני ונסיון זה הצליח מאד, הואיל ורק אנשים מסויימים
מבין הוטמרים רשאים לחפל בנוער.

נשאלה כאן שאלה אם יש להביא עובדים
מוציאליים מחוץ-לארץ. על-יסוד נסיונות אחדים בעבר הייתי אומר שיש
סניה לכאן ולכאן. באו ארצה מומחים אשר עד כדי כך לא יכלו להסתגל לעבודה
בתנאי הארץ, אבל הברכה יצאה לבמלה. את עובד מחוץ-לארץ, בעל הכנה מובה,
יהיה מוכן להתחיל בעבודה השחורה ולעלות שלבי-התלבות, אני חושב שתצא
מעבודתו ברכה מרובה. אך לא תהיה כל תועלת באדם מחוץ-לארץ אשר מיד לאחר
בואו רוצה להיות מסקה או מנהל.

אשר לחוק להגנת הנוער, יצאה עכשיו המיומה
של חוק זה.

גב' הוטמר:

נשאלה שאלה אם חלה התקדמות מסויימת במוסדות
באופן כללי אשר לומר שתלה התקדמות מסויימת
מוסד "מסילה" עובד עכשיו על יסודות מקצועיים מסויימים ובשיטות-פעולה
עם התחנה לטיפול בילד ובנוער בירושלים, ואני חושבת שכל הגורמים הבאים
במגע עם המוסד, כמו המשטרה ובתי המשפט, מרוצים מאד מאופן עבודתו.
גם ב"עתידות" חלה התקדמות. המנגנון במוסד
הוא יוב, אלא ששוב מורגש הצורך בהורות עבודה מקצועיים. במוסד צריך
להמציא פסיכיאטור, מחני שפסיכיאטור שיושב בתחנה אינו יכול לחפל בעיות
של המוסד. גם בחוץ-לארץ קיימת הביעה של תיאום בין שני סוגי הטיפול:
הטיפול האינדיבידואלי והטיפול במסגרת מוסד.

אשר למוסד "עוגן", התקיימו דיונים רבים
לפני פתיחתו. אני חושבת שהוא פועל עכשיו על יסודות הרבה יותר בריאים
מאשר קודם, וזהו המוסד היחידי שנפתח על-פני תכנון ושיטה מסויימת, שלא
כמוסדות אחרים שנפתחו באופן מקרי ולאור הצרכים.

ברור שהתקדמות המוסדות מוחנית בעיקר
מתמיד אחר פעולתם, ולא נוכל לבצע עיקוב זה אם לא נקבל עובדים נוספים
למרכז.

אשר לטאטיקתה על המוסדות, אחד העובדים
שלנו ערך מחקר על-פני נתונים שאסף מ-50 נערים ממוסד "מסילה". מחקר זה
כולל את סוגי העבירות, מקצועות של ההורים, העדה, סטק הדין וכו'.
כן אנתנו מנהיגיה עתה כרטיסיה של כל הילדים הנמצאים במוסדות שלנו,
אשר תכלול את סוגי הכשעים ואת הדיאגנוזה של הילד. אני מקווה שבסוף
שנה זו תהיה בידינו טאטיקת מדוייקת.

המוסד לבנות מוכן כבר, אך איננו יכולים
להשיג אדם מתאים להנהלת המוסד. אנו חושבים שהנהלת מוסד זה תהיה קשה
יותר מזו של "עוגן", מפני שאין לנו עדיין נסיון בטיפול בבנות מוסג זה.
כמו כן, בנות מרובלמטיות קשות יותר לטיפול מבנים. העובדה שמוסד זה
צריך לעמט למרכז לריחוי פסעים מחייבת מאד בחירת ההנהלה. הקושי הוא גם
בזה שלא קיים בארץ מוסד אשר מכשיר עובדים למטרות כאלו.

המוסד לבנות יוכל לקלוט 45 בנות, כרגע ישנם
בו רק 25 מקומות.

או.

גב' הסנר:

סל המזונות של המוסדות. במוסדות אלה איננו יכולים להרכיב סל מזונות רק לפי חישוב קאלוריות וויטמינים. עובדה היא שאוכל זה לא רק דבר חומרי אלא גם אמואינונלי. אנחנו צריכים להתחשב בזה שהאוכל צריך לשמש אחד הגורמים העיקריים לחיסוקו של הילד הנמצא במוסד.
בתקציבנו החדש התחשבנו בגורמים אלה ועל יסוד חקירה של השנים האחרונות הגדלנו את התקציב בשמח זה.

בקשר להתייעות בדבר חכנית הלימודים במוסדות שלנו התקשרנו עם משרד העבודה, ואנו רואים שאותה הבעיה קיימת בכל מקום ומקום. גם משרד העבודה נאבק על כך שהחינוך המקצועי לא יהיה דווקא על רמה חכנית, כי בדרך כלל בכל המוסדות לחינוך מקצועי בארץ קיימת הנטייה לבסס את החינוך הניתן על ידיים על רמה חכנית. ברור, כי חכנית לימודים כזוה לא תתאים לנו. שאיננו בוגר בתל ספר עממית. עשינו עכשיו נסיון לעבד חכנית להכנה מקצועית כדי שהחניכיה שלנו יוכלו אחר כך לעבור בחינות במשרד העבודה לשוליות מהפוגים ב' ו'ג'. ישנן הנחות שונות לשיתוף פעולה בינינו לבין גורמים אחרים לשם עיבוד חכנית לימודים. אבל הנה, למשל, חכנית לימודים שתעבוד בשביל עליית הנוער לא תתאים למוסדות שלנו, מפני שהנוער הנמצא בחיטולנו מוגבל בשכלו מן הנוער מעליית הנוער. למעשה, המוסדות שלנו קולטים אל מליטי עליית הנוער לשם עיבוד חכנית לימודים המתאימה למוסדות שלנו יש צורך במחקר יסודי ובהרכבת ועדה מיוחדת אשר תספל בזה. אילו היו לנו כוחות מספיקים יכולנו להתחיל בעבודת המחקר כבר עכשיו.

ב"מכורה", ב"עתידות" ובבית הנערה קיימת חכנית לימודים מסודרת. בכפר העבודה מועסק השנה רכז מיוחד המטפל בשמח הלימודים.

החולנו בעריכת השתלמויות לעובדי המוסדות לעובדים בצפון הארץ ובירושלים. עבודת ההשתלמות באיזור תל-אביב תיעשה בשיתוף עם עיריית תל-אביב.

השנה יש לנו כבר תקציב לבתי-מלאכה. לעומת זאת, לפני שנה ולפני שנתיים, כאשר חילקנו את תקציבנו לתקציב שוטף ולתקציב ההשקעות, המעיף של ההשקעות נמחק כולו והתקציב הוטף להוראה ולחברות, שהיה צריך לכלול גם את בתי-המלאכה, הספיק בקושי למפרי למוד.

גב' בלונך:

מהי המדיניות הפדגוגית ביחס להגנת הילד? - אני חושבת שחוק הגנת הנוער חייב לקבוע את המרוצדורה לזה. בינתיים השתדלנו באמצעות הלשכות הפדגוגיות לקבל נתונים על ילדים הנמצאים לחץ מידור מתגים ועל ילדים שלא סודרו מאיזו סיבה שהיא. בתקציב החדש אנד השתדלנו לכלול סעיף מיוחד לעזרת הילד במשפחה, כדי למנוע את המרוץ להביאו למוסד.
גם חוק הביטוח בקשר לאלמנות ויתומים לא יכנס לתוקפו ב-1955 יהיה צורך למצוא בתקציב שלנו איזו שהיא השלמה כדי לתת לאלמנות עם ילדים הענקות מסוימות, עד אשר האלמנות תוכלנה לבטח את עצמן. אני חושבת שיהיה צורך באיזה תקציב ביניים עד אשר האלמנות תרכושנה את הזכויות שלהן.

ז. מברסטי:

גם אם חוק הביטוח יכנס לתוקפו יהיה צורך בהשלמה, כי הסכומים הניתנים על-פי חוק זה אינם מספיקים לקיום.

גב' בלונך:

היתה חכנית לקשור את מוסד "רוחמה" עם האוניברסיטה, אבל חרופ' הלפרין אשר ביקר במוסד אמר שלא יוכל לעשות זאת כל עוד המוסד יימצא מחוץ לירושלים. בוועדה המיעצת שלנו דנו על כך והשתדלנו למצוא איזה שהיא בית-חוליה בסביבה אשר יאמץ את המוסד. אולם במביבת "רוחמה" לא נמצא שום מוסד לחולי-רוח.

גב' בלוך: בשיתוף עם מוסד פולד אנו עומדים לערוך עכשיו מחקר על מספר ילדיהם ממגורים הנמצאים בארץ. מחקר זה יבחין גם בין הסוגים השונים של סיגור. נשאלה שאלה מהו הגיל הממוצע של הילדים המגורים. בדרך כלל, אם ילדים אלה מחזיקים מעמד עד גיל שנתיים הם על-פי רוב ממשיכים לחיות אם יש להם תנאי מיסוד לוח או יותר טובים. מתעוררת גם השאלה שהמדינה תצטרך לדאוג להם בעתיד.

מספר ילדים במיסיון. אני חייבת לציין את העובדה המעציבה, כי מספר הילדים במיסיון באיזור תל-אביב-יפו עלה. מן המספרים שנמסרו לנו בחודש יולי על ידי הוועדה הבינמשרדית למלחמה במיסיון מתברר כי בירושלים היו 140 ילדים במיסיון לעומת 360 ילדים בעבר; בחיפה היו במיסיון 236 ילדים במקום 478; ביפו היו למעלה מ-1000 ילדים במקום 225. הוועדה הבינמשרדית השתדלה בזמן האחרון לסעול באמצעות העובדות הסוציאליות. הוועדה נקטה באמצעים פרופילקטיים - היא משתדלת לפתוח מועדונים. לא מזמן נפתח בירושלים, בשכונת מולררה, על-ידי "סרן ילדינו" מועדון נוער. משרד החינוך מפקח על המועדון.

המיסיון בדרך כלל אינו מעוניין בקבלת ילדיהם ממגריה, ואם הוא מקבל ילד מסוג, הרי זה רק מפני שיש לו תקווה לקבל יחד עם ילד זה 2 ילדים נורמליים.

פעולת מפתח במעברות מקיפה 130 ילדיה. בשנה הבאה ברצוננו להקיף עוד 70 ילד. בירושלים מטפל "מפתח" ב-70 ילד. נוסף לזה ישנה 250 מקומות במועדונים לנוער עזוב, ועיריית ירושלים משתתפת בהקציב המועדונים. באופן כללי אפשר לומר כי בזמן האחרון חלה התקדמות בשטח המועדונים. בינת-המסר "עמל" בחיפה נחמד על-ידינו ב-10,000 לירות.

בתל-אביב מקיפה פעולת "מפתח" 200 ילד. הקציב לזה ניחן על-ידי עיריית תל-אביב. אנחנו נחננו הקצבה רק פעם אחת לשם הרחבת הפעולה.

נוסף לילדים הנמצאים במסגרת "מפתח", הרי הודות לשיתוף עם כל מיני גורמים עלה בידינו למצוא סידור ליותר מ-1000 ילדים מקופתים ממקומות שונים בארץ.

בתכניתנו להקיף עכשיו על-ידי פעולת "מפתח" את צפת, לוד ונצרת. חשבנו גם על באר-שבע, אבל שם נעשית עבודה יפה מאד על-ידי עליית-הנוער ולכן אנו עוסקים בבאר-שבע רק בפעולה מונעת. בעירייה ישנה עובדת סוציאלית אחת.

בנצרת הכל מוכן להתחלת הפעולה, אך ישנו ויכוח באשר לאופי פעולה זו. זהו לעת עתה המרכז היחידי למיעוטים. בתקציבנו לקחנו בחשבון רחיקת עוד מרכז אחד למיעוטים וביקשנו להודיע לו על המקום בו יש צורך במרכז כזה. עד היום לא קיבלנו כל תשובה.

אשר לקבלת עובדים מחוץ-לארץ, נכון שאנשים אלה בקושי מתאימים עצמם לתנאים שלנו. לעובדים מחוץ-לארץ היה צריך לתת אפשרות להשתלם בארץ תקופה מסוימת, אך לזה דרושים כספים. אם ימצאו לנו האמצעים הכספיים לשם עריכת השתלמויות ולשם טיפול עוקב באנשים מחוץ-לארץ אני בטוחה שנקבל הרבה עובדים. בעבר נכשלנו בקליחת עובדים כי לא היה לנו זמן ולא היחה לנו אפשרות לשהות ביקורת.

הישיבה ננעלה בשעה 19.30.